

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Cur Enoch, & Helias duæ oliuæ, & duo candelabra appellantur? Hi sunt duæ oliuæ, & duo candelabra in conspectu Domini terræ stantes. Sectio VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

remia argumentabantur nondū datum esse Prophetam in Gentibus; longè à vero abest: siquidem, ut coloco interpretatur D. Hieron. illud dumtaxat ijs verbis significatur, quod non solum de Hierusalem, sed de multis etiam Gentibus debet vaticinari: ad quod ita esse ex prophetia eius constat, in qua multa continentur, que ad Asyrios, & Egyptios pertinet: hoc enim est datum esse Prophetā in Gentibus.

Cur Enoch, & Helias duæ oliuæ, & duo candelabra appellantur?

Hi sunt duæ olinæ, & duo candelabra in cœlesti Domini terræ stantes.

S E C T I O VIII.

I. **P**er duas hæc oliuas, quoque candelabra accipiendos esse Enoch, & Heliam satis iam in superioribus probauimus: nunc illud superest explicandum, cur ijs nominibus cœlantur? In primis sicutur obseruandum est Ioannem his verbis aliquis ad illud Zach. cap. 4. vbi Propheta vidit candelabrum auréum, lampadem quæ super caput ipsius, & septem lucernas, septemque infusoria: & præterea duas oliuas, unam à dextris lampadis, alteram à sinistris: tunc Propheta cœscitanti, quidnam essent duas oliuæ ad dexteram, & sinistram candelabri? responsum est ab Angelo: *Isti sunt duo filii cleri splendoris, qui assistunt Dominum in universo terra.* Eodem autem tam à Zacharia, quam à Ioanne oliuarum nomine significari docent D. Gregor. in Ezech. 12. Aretas, & D. Thomas in hunc locum.

Deinde quod attinet ad oliuæ appellationē, sciendum est in sacris litesoliuam symbolum esse Sanctorū multas ob causas. Prima dicitur à sollicitate: ea est enim huius ligni natura, ut id neque tempestas, neque caries, neque vetustas labefactet: unde, & a temnitatis apud veteres symbolū erat: quod mirificè in Enoch, & Heliam cōuenit, qui tandem Diuino beneficio viui perseverant. Quam obremeritatem aternitatis candidati à Tertulliano appellantur. Declarat etiam infra etiam Sanctorum fortitudinem, qui nullis laboribus propter Deum toleratis frangi, neque à Dei cultu abduci possunt. Secunda depromittit à fertilitate: est enim oliuæ secundissima: unde est illud Psal. 51. *Ego autem sicut olin fructifera in domo Dei:* & Hierom. 11. *Olinam uberm, pulchram, fructiferam, speciosam vocavit Dominus nomen tuum.* Vbi vides oliuā à fecunditate laudari: atque hanc ob causam Gentilis populus carē fructu bonorum operum ante cōuerionem oleastro: Iudaicus verò ante statū legis gratia propter libertatem meritorū oliuæ comparatus est à Paulo Rom. 11. *Tu cum elester es, insertus es in illa, & socius radicis, & pinguedine oliua factus es, noli gloriarī aduersus ramos:* & paulò inferius, *Nam situ ex naturali excisus es eleastro, & contranaturā insertus es in bonam oliuam: quanto magis, qui secundum naturam inseruntur sua oliua?*

Qyem locum eleganter tractat D. Aug. in Psalm. 72. vbi in hac oleastri in oliuam initio, quam affect Apostolus ad explicandam Gentilis populi in Iudaicū successionem, duo obseruavit miraculatū est, quod dicat Apostolus oleastrum insertum esse in oliuā: cum ē cōtrario oliuā inseriri soleat in oleastro: alterū est, quod oleaster iste insertus in oliuā non oleastri, sed oliuæ fructus protulerit: cum in naturali insitione contrarium accidat: si quidem id, quod inseritur, ipsum est, quod crescit, fructumque fert non arboris, in qua inseritur, sed surculi, qui fuit insertus: quamobrem Paulus meritò hanc insitionem appellavit contra naturam: *situ,* inquit, *ex naturali excisus oleastro contra naturam insertus es in bonam oliuam.*

III. Tertia ratio est propter pinguedinem gratiæ, & charitatis Sanctorū, quæ dat pinguedinem, i. valorē operibus: quā ob causam dicitur de Eccl. Esaiæ. 5. *Vinea facta est dilecta ei dilecto meo in cornu filio oлиi: quem locum sic reddidit Symmach. vinea facta est dilecta meo in cornu in medio oлиuarum.* Septuaginta vēdō translulerunt: *Vinea facta est dilecta meo in cornu in loco pingui, suo uberi.* Est autem sermo ad literam de terra promissionis,

*Esaï 5. 1.
Illustratur
& elucidatur
Esaiæ locus,
Symmach.
Septuag.*

sionis, quæ erat pinguissima, & yberrima, in quo genere Ecclesiam representauit à Christo Domino fundatam *in cornu*, id est, in regno, & potentia: nam Zach. i. *Zach. 1.*
 quatuor cornua quatuor potentissima regna demonstrant: vel etiam *in cornu*, id est,
 in loco fortis, atque sublimi. Dicitur etiam *Filiu sibi propter pinguedinem: dedit* *Christus car-*
enim Christus operibus nostris pinguedinem, hoc est, pretium, & vim merendi per *filiu sibi.*
 gratiam, quam nostris mentibus infundit. Quarta *¶*, quia quemadmodum oliuæ
 nunquam folia defluunt: ita excellentibus quibusq; Sanctis nunquam deperit pul-
 chritudo bonorum ocrum, iuxta illud *Ps. 1.* *Erit tanquam lignum, quod plantatum est* *psal. 1. 3.*
secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo, & folium eius non defluet. *Sanctorum*
 Idem dicitur Hierem. 17. *Benedictus vir, qui confidit in Domino, & erit Dominus fiducia* *Hier. 17. 7.*
eius: & erit quasi lignum, quod transplantatur super aquas, quæ ad humorem mittit radices
sue: & non timebit, cum venerit aestus, & erit folium eius viride, & in tempore secutus non
*erit sollicitum, nec aliquando definet sacer fructu. Eodem pertinet illud Oleæ 14. *Ero quasi* *Olea 14. 6.**
ros: Israël germinabit sicut lily, & erumpet radix eius ut Libani, & erit quasi olin gloria Oliua gloria,
eius: etenim gloria oliuæ ea est, ut ei folia nunquam excidant. Sed obleruanda est etiæ qua-
*eiusdæ loci apud D. Hier. expolitio. *Eros, inquit, eis quasi ros, ut fornacem Babyloniam, &** *D. Hieron.*
caminū astuatis incendij meo rorerefin: a: Dominus enim nobis, qui indigemus eum misericor-
dia, & peccati roribus astuamus, in rori cōvertitur. Cum autē nos Dominus suo rorere perse-
rit, germinabimus, immo floribus sicut lily, & mittemus radices nostræ sicut arbores libani, que
quatuor in australis cōsurgunt vertice, tantum radice in ima demergunt, ut nulla tempestate quatitatur.

Quinta ratio est propter pacem, quæ per oliuam significatur: vnde columba IIII.
 illa, quam emisit Noë, & qua rediens ramum oliuæ virentibus foliis in ore gesta:
 uit Gen. 8. Spiritum sanctum designauit, qui cessantibus aquis persecutionum pa-
 cem in Ecclesiâ infert, ut eo loco interpretatur Beda. Quoniam igitur Enoch, &
 Helias eo tempore persecutionem Antichristi cessatarum, pacemque prædestina-
 tis, & Ecclesiæ successuram, appropinquatè inque Sanctorum gloriam denuncia-
 bunt, meritò cum olivis conferuntur. Sexta, & postrema propter misericordiam,
 quam etiam oliuæ significat: etenim Sancti omnes misericordia operibus studer-
 eaque potissimum acerbissimo illo tempore Enoch, & Helias exercebunt. Quam
 ob causâ meritò credi potest figuratos eos fuisse in duabus illis Cherubim, quos
 Rex Salomon fecit in oraculo de lignis oliuarum, decem cubitorum altitudinis, *3 Reg. 6. 32.*
 textique auro, *3 R. eg. 6.* Nam verò Cherubim significant viros doctrina, ac mori-
 bus excellentes, qui de lignis oliuarum efformati describuntur, hoc est, miseri-
 cordia, & charitatis operibus quodammodo conferti, decem cubitorum altitu-
 dinis propter decem præceptorū non vulgarem, sed perfectam obseruationem:
 erant enim tecti auro, quia misericordia, ut perfecta sit, debet charitate fulgere.
 Eosdem etiam adumbrarunt duo illa ostiola Sancti sanctorū, quæ etiam de lignis
 oliuarum ibidem fuisse commemorantur. *Et in ingressu, inquit, Oraculi fecit olla de Ostiola San-*
ctorum *lignis oliuarum: Sancti enim sunt veluti ostia, per quæ nobis ad Sancta sanctorum* *Sanctiorum*
celestia aditus aperitur. Illud nō prætereundum in eiusmodi ostiis fuisse pieturæ *symbolum.*
Cherubim, & palmarum species, & anaglypha valde prominētia, significaturque *Helias An-*
in Sanctoris reperi Cherubim, id est, rerum Diuinarum scientiam: sculpturas pal-
marum, id est, viatoris de spiritualibus hostibus reportatas, anaglypha etiam pro-
minentia, id est, virtutes perfectissimas, & seorsim ostentantes, fundentesque in
alios per exemplum, potissimumque per misericordia opera: siquidem ea anagly-
pha ex ipso ligno oleagino, quod symbolum est misericordia, prominebant. Pol-
sumus etiam sic interpretari non carere mysterio, quod in ipsis ostiis Sancti san-
ctorum descriptæ fuerint palme, ut nimisrum quisquis in Sancta sanctorū celestia na-
h

penetrare contendit, cogitet sibi prius esse cū hostibus dimicandū, consequēdāque victoriarū palmas, iuxta illud 2. Tim. 2. *Non coronatur, nisi qui legitimē certaverit.*

v. *2. Tim. 2. 4.* Quod verò ad candelabri appellationē p̄tinet, dicuntur Enoch, & Helias cādelabra, quia Christum verum lumen tanquam candelabra omnibus p̄feret, & ostendent: quod enim Christus lumen sit, dixit Simeon Luc. 2. *Lumen ad revelationē Gentium, & gloriā amplebū tua Israēl.* Obseruandū est etiam meritō oliuam cum cādelabro adhibere, nec solū Enoch, & Heliā candelabis, sed etiam oliuis conferri: quonia semper oleū habebunt, quo luceant. Cum enim oliuā sint, nunquā ex defectu olei eorū lumen extingui poterit, nec opus habebūt illud cū fatuis virginibus dicere prudentibus: *Date nobis de oleo vestro, quia lāpades nostræ extingūntur.* Matt. 25.

Matt. 25. 8. Quam eandē ob causam Zech. 4. duæ illæ oliuæ ad dexterā, & sinistram candelabri apparuerunt. Quod autē Sancti sint candelabra, habes mysticè expressum 3. Reg. 7. vbi ita legimus: *Fecitq; Salomon candelabra aurea, quinque ad dexteram, & quinque ad*

Lucernā au- finistrā contra Oracula ex auro puro: & quasi lily flores, & lucernas desuper aureas, & forcipes ream gestat, aureos. Etenim candelabra aurea Sancti sunt charitate fulgentes, qui corda, & cor-

qui se man- quis se man- quis se man-

pora ferendis Domini mandatis tanquam lucernis subiiciunt: quisquis enim Diu- quisquis enim Diu- quisquis enim Diu-

*nisi se mādatis subiicit, quasi candelabrum est aureum lucernam gestas auream, iux- psal. 128. 104 ta illud Ps. 118. *Lucerna pedibū meū verbū tuūm.* Flores lilij, in quos cādelabra desine-*

bant, amēnitatē patrie cālestis significant, quos candelabra desuper gerūt, quia

Sancti cālestia tantam bona appetūt: aut certè lily flores castitatem exprimūt, quæ

in Sanctis debet p̄cipue eminere. Deniq; plenū mysterij est, quodd̄ forcipes etiā

erant aurei: forcipibus enim Prælati, & Prædicatores adābrantur, quorū est fide-

liū lucernas emungere obiurgando vitia, lūménque virtutum magis illustrando.

Quoniam verò ij, quorum est officium alios emendare, perfectissimi esse debet;

*ne eis dicatur illud Apostol, ad Rom. 2. *In qua iudicas alterum, te ipsum condemnas: ca-**

est alios emē dem enim agis, que iudicas: id circō etiam forcipes aurei fuisse commemorantur.

dare.

Quanto tempore durare debeat Enoch, & Heliæ prædicatio?

Dabo duobus testibus meis, & prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta.

S E C T I O I X.

I. *D*e tempore, quo Enoch, & Heliæ prædicatio duratura est, sic à Deo Ioan. in- struitur. Dabo duobus testibus meis, & prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta: qui dies confidunt ex annis nostris vulgaribus tres annos cum dimidio viginti diebus minus. Qudd si sermo esset de mensibus lunaribus, quibus Hebrei vte- bantur quorum unus alterius vicibus continet viginti nouem dies, alter triginta: proculdubio eorum prædicatio excederet tres annos cum dimidio. Quia tamen probabilius est Ioan. qui Gentibus scribebat, de annis & mensibus iuxta Greco- rum, Romanorū, aliarumq; Gentium consuetudinem fuisse locutum: relinquuntur prædicationem Enoch, & Heliæ duraturā, vt diximus, tribus annis cum dimidio viginti diebus minus. Etenim tres anni cum dimidio completi, & perfecti conti- nent dies mille ducentos octoginta. Nec verò quemquam mouerillud Dan. 12.

A tempore cum ablatum fuerit iuge sacrificium, & posita fuerit abomination in desolati- onem, dies mille ducenti nonaginta: etenim coloco non est sermo de prædicatione Enoch, & Heliæ, sed de persecutione Antichristi, que durare deberet tres annos cum dimidio, seu, vt hoc ipso cap. dicitur, mēses quadraginta duos, quod id est.

II. *C*ur verò toto eo tempore debeat perdurare eorum prædicatio, duplex ratio af- ferri potest. Vna est ea, quā tradit Beda, vt fideles alieni simis illis temporibus præ- sentissimo horum duorum insignium virorū præsidio animentur, & fulciantur: sic enim